

צעדים
ראשונים

לכסף שלך מגיע לדעת יותר

3	שוק ההון - לא מה שחשבת
3	למה חברות מנפיקות בבורסה?
4	למה בכלל צריך שוק הון?
4	תפקיד הבורסה והמסחר בניירות ערך
5	הפיקוח על שוק ההון
7	הביצים והסל - איך לנהל השקעות?
7	בלי סודות - איך יודעים באיזו חברה להשקיע?
8	איך נדע כמה הרווחנו? (ואולי בכלל הפסדנו?)
8	מספרים, מספרים - איך בודקים את מצב ההשקעה?
9	שלח לחמך - מה קורה לכסף שהושקע בניירות ערך?
10	אפיקי השקעה
16	להתעדכן בהתרחשויות

- מידע זה מוגש על ידי רשות ניירות ערך כשירות לציבור. מודגש ומובהר כי אין באמור בחוברת מידע זו בכדי לשנות כל דין, והנוסח היחיד הקובע הוא נוסח החוק והתקנות.
- המידע בחוברת זו נועד להעשיר את הידע של ציבור המשקיעים, ולהקנות כלים לקבלת החלטות אחראית ומושכלת.
- כל שימוש להלן בלשון זכר יש לקרוא, לפי העניין, כאילו נכתב גם בלשון נקבה.

שוק ההון - לא מה שחשבת

מה המשותף לפירות, ירקות, פרחים וניירות ערך? כולם סחורות שנוח מאוד לקנות ולמכור במסגרת של שוק. כמו כל שוק אחר, גם שוק ההון קם בגלל הצורך של קונים ומוכרים להיפגש ולבצע עסקאות בצורה נוחה. הסחורות הנסחרות בשוק ההון בכלל ובבורסה בפרט, הן מוצרים פיננסיים (ניירות ערך*), וצורת המסחר משוכללת יותר מזו שקיימת בשווקים אחרים. בבורסה ישנן דרכים מוגדרות ומפוקחות לניהול משא ומתן על המחיר. להבדיל ממוצרי צריכה כמו פרחים ופירות, משקיעים קונים מניות לא כדי להשתמש בהן, אלא במטרה לשוב ולמכור אותן בעתיד תמורת רווח אפשרי. המניות "מחליפות ידיים" בין קונים ומוכרים המסכימים ביניהם, בדיוק כמו בכל שוק אחר, על מחיר וכמות של "סחורה". בשונה משוק "רגיל", בשוק ההון הקונים והמוכרים נעזרים במתווכים (בנקים וחברי בורסה שאינם בנקים, המכונים "ברוקרים") שיקנו וימכרו עבורם את המוצרים.

למה חברות מנפיקות בבורסה?

באמצעות הבורסה יכולים החברות והמשקיעים לבצע עסקה ביניהם מתוך אינטרס משותף. מצד אחד, החברה מעוניינת לגייס הון מן הציבור לצורך מימון פעילות או השקעות; מצד שני, הציבור מעוניין להשקיע כדי להרוויח או לשמור על ערך הכסף.

בתהליך הנפקת מניות הופכת חברה פרטית לחברה ציבורית. בתמורה לכספי המשקיעים מהציבור, מציעה להם החברה מניות (שמשמעותן חלק בבעלות על החברה) וכן שותפות ברווחים ובקבלת החלטות מרכזיות. בכספים שגייסה מהציבור, יכולה החברה להשתמש, בין היתר, לצורך התרחבות לשווקים חדשים, פיתוח מוצרים חדשים, רכישת ציוד או גיוס עובדים נוספים.

חברה המעוניינת להנפיק בבורסה מפרסמת תשקיף* המספק מידע מפורט ככל האפשר על עצמה ועל עסקיה, כדי שציבור המשקיעים יוכל לקבל החלטה האם להשקיע בה בצורה מושכלת. חברה אינה יכולה להציע לציבור את ניירות הערך שלה ללא הגשת תשקיף, שקיבל היתר פרסום מרשות ניירות ערך.

לחברות יש מקורות מימון אפשריים נוספים, חוץ מגיוס הון באמצעות מניות מהציבור כמו למשל:

- הלוואה מהבנק
- פנייה לקרנות השקעה פרטיות
- גיוס הון ממשקיעים פרטיים שלא במסגרת הבורסה
- מענק פיתוח מהמדינה

* ניירות ערך

תעודות המונפקות בסדרות על ידי חברה, אגודה שיתופית או כל תאגיד אחר, המקנות זכות חרות או השתתפות בהם. רשימת ניירות הערך כוללת: מניות, איגרות חוב, יחידות השתתפות בקרן נאמנות, מלווי מדינה, שטרי הון, שטרי התחייבות, כתבי אופציה, איגרות חוב-אופציה, שטרי הון-אופציה, ושטרי התחייבות-אופציה.

* תשקיף

מסמך שאותו צריכה להכין חברה המנפיקה לציבור את מניותיה או איגרות חוב שלה, או כל נייר ערך אחר, ובו פרטים מלאים על מצב החברה. המסמך נועד לאפשר למשקיע פוטנציאלי לבחון את החברה לפני שהוא מחליט אם לקנות את המניות. על פי החוק, את התשקיף צריכה לאשר רשות ניירות ערך. על פי החוק, יש רשימה של עובדות החייבות להיות כלולים בתשקיף. אחראים לתשקיף מנהלי החברה החתומים עליו, רואה חשבון, עורך דין וחתם ההנפקה הצפויה, אם יש כזה. בדיקה נוספת של החברה, לפני ההנפקה, מתבצעת על ידי הבורסה עצמה.

חברה שמעדיפה להנפיק מניות בבורסה, עושה זאת בין היתר, בגלל האפשרות לגייס הון בהיקפים גדולים יותר ובעלויות נמוכות יותר וכן בגלל האפשרות לתכנן גיוסי הון נוספים בעתיד מאותו מקור (ציבור המשקיעים). בנוסף, גיוס הון באמצעות הנפקות מניות אינו מחייב להחזיר את הכסף (בשונה מהלוואה בנקאית או בהנפקת אג"ח) ואינו מחייב את החברה לשלם ריבית. בנוסף להנפקת מניות, יכולה החברה לגייס כספים מהציבור באמצעות הבורסה גם ע"י הנפקת ניירות ערך אחרים כגון אגרות חוב, אגרות חוב להמרה וכתבי אופציה. בהנפקה של אגרות חוב, החברה לווה כסף מן הציבור מבלי להפוך אותו לשותף, במקום ללוות כסף מהבנק. החברה מתחייבת בתמורה להחזיר למשקיע סכום כסף מוגדר מראש, בתוספת ריבית ו/או הצמדה.

למה בכלל צריך שוק הון?

הבורסה היא מקום מפגש של קונים רבים ומוכרים רבים. מתוך כך, נחשבת הבורסה למעין "ברומטר" - מדד חשוב המשקף את מצב הפעילות של המשק כולו, כמו גם מנוע צמיחה מרכזי לכלכלה ולמשק. חשוב לזכור כי מאחורי כל מניה עומדת חברה, המעסיקה עובדים ומייצרת מוצרים. שוק הון פעיל ודינמי תורם למשק מפני שהוא מאפשר לחברות להרחיב את אפשרויות המימון שלהן. כתוצאה מכך, החברות יכולות להרחיב את פעילותן שמתבטאת, בין היתר, בגיוס עובדים (הקטנת האבטלה) והגברת הייצוא. פעולות אלה עוזרות להגדלת התוצר הלאומי הגולמי לרווחת הציבור הרחב. בנוסף, פריחה בשוק ההון מעודדת השקעות של גופים בינלאומיים בישראל. השקעות מסוג זה מרחיבות את אפשרויות ההתפתחות של הכלכלה המקומית בכלל ושל חברות ישראליות בפרט.

תפקיד הבורסה והמסחר בניירות ערך

הבורסה היא שוק, שבו פועלים קונים ומוכרים המנהלים משא ומתן (וירטואלי) וסוגרים עסקאות.

לדוגמה: יוסי חסך כסף ומעוניין להשקיע חלק ממנו במניה של חברה כלשהי כי לדעתו המניה צפויה לעלות. אורי מחזיק במניה כבר כמה שנים ומעוניין דווקא למכור אותה, כיוון שהוא זקוק לכסף נזיל. על מנת שתתקיים עסקה, שני הצדדים צריכים להסכים על מחיר משותף. במקום שיוסי יחפש מוכר ואורי יחפש קונה, ולאחר שימצאו אחד את השני - ינהלו משא ומתן ויחתמו על חוזה באמצעות עורך דין - הם יכולים לבצע את העסקה באמצעות הבורסה בתוך שניות ספורות.

המסחר בבורסה בתל-אביב מתנהל באמצעות מערכת ממוחשבת ומשוכללת בשם "רצף", ובה נסחרים כל ניירות הערך בבורסה. חברי הבורסה (הבנקים והברוקרים) מעבירים פקודות קנייה ומכירה של ניירות ערך עבור לקוחותיהם.

הנתונים על הפקודות שהוגשו ועל העסקאות שנסגרו מתפרסמים באופן שוטף ובזמן אמת לציבור הרחב באופן שוויוני מבלי שניתנת עדיפות לגורמים גדולים.

על פי חוק ניירות ערך, הבורסה פועלת תחת פיקוחה של רשות ניירות ערך, שהיא זרוע ממשלתית. בנוסף לכך, מכהנים בדירקטוריון הבורסה נציגים מטעם משרד האוצר ובנק ישראל. שלושת הגופים הללו (רשות ני"ע, משרד האוצר ובנק ישראל) מפקחים על חלקים שונים בפעילות בשוק ההון.

- מועדי המסחר בבורסה
- רשימת חברי הבורסה

הפיקוח על שוק ההון

הבורסה היא אומנם שוק, אבל זהו **שוק מוסדר ומפוקח**, שכללי הפעולה שלו קבועים ועומדים תחת השגחה מתמדת של רשות ניירות ערך, משרד האוצר ובנק ישראל.

מטרות הפיקוח הציבורי על שוק ההון הן בין היתר:

- להבטיח למשקיעים הוגנות ושקיפות
- לדאוג למגוון של מוצרים פיננסיים זמינים לכל דורש
- לשמור על יציבות המוסדות הפיננסיים (הבורסה עצמה, חברי הבורסה, משקיעים מוסדיים וכו') כדי להבטיח שתישמר יכולת פירעון ההתחייבויות שלהם כלפי הציבור.
- להבטיח יציבות של המערכת, ואווירה שבה יוכל להתקיים שוק פתוח, הוגן ותחרותי, שימשוך משקיעים בינלאומיים.

רשות ניירות ערך - יש מי שדואג לכם

כדי לשמור על האינטרסים של ציבור המשקיעים נחקק בשנת 1968 חוק ניירות ערך בניירות ערך, ושנה לאחר מכן הוקמה רשות ניירות ערך. בין תפקידיה של הרשות פיקוח על ניהול תקין והוגן של הבורסה, פיקוח על התנהלות המסחר ומענה לפניות של ציבור המשקיעים בנושא זה. הרשות אחראית גם על הרישוי של מנהלי תיקים ויועצי השקעות, ומפקחת על מילוי חובותיהם. רשות ניירות ערך עוקבת גם אחר התנהלותן של החברות הנסחרות והחברות העומדות להנפיק: היא מאשרת פרסום תשקיפים של החברות, ועוקבת אחר הדו"חות הכספיים השוטפים שהן מגישות. בנוסף, הרשות מסדירה ומפקחת על פעילותו של ענף קרנות הנאמנות, כולל פרסום תשקיפים של הקרנות ומעקב אחרי דיווחים שוטפים שלהן. במידת הצורך, הרשות היא הגוף החוקר חשדות לעבירות על דיני ניירות ערך.

גופים מפקחים נוספים - כדי שתרגישו בטוחים

נוסף על רשות ניירות ערך, ישנם עוד שני גופים המפקחים על שוק ההון: **משרד האוצר ובנק ישראל**. שלושת הגופים הללו מפקחים יחד על כל הגורמים הפועלים בשוק ניירות הערך. כללי פעולתה של הבורסה מעוגנים בתקנון ובהנחיות הבורסה המחולקים למספר חלקים:

- חברי הבורסה
- רישום למסחר
- המסחר בבורסה
- כללי שימור, השעיה ומחיקה מהרישום
- פרסום מידע ע"י הבורסה
- עמלות מסחר וסליקה
- רישום נגזרים למסחר (מעו"ף)

כל שינוי בתקנון הבורסה מחייב אישור שר האוצר לאחר התייעצות עם רשות ניירות ערך, ואישור ועדת הכספים של הכנסת. כל שינוי בהנחיות הבורסה טעון אישור רשות ניירות ערך. על פי החוק, רוב חברי דירקטוריון הבורסה הם חיצוניים (מקרב הציבור) ולא קשורים לחברי הבורסה. חלק מהם מתמנים על ידי ועדת מינויים שבראשה עומד שופט. דירקטור אחד מתמנה על ידי שר האוצר ודירקטור נוסף על ידי נגיד בנק ישראל. ההרכב הזה בא לאפשר פיקוח ציבורי על החלטות הבורסה.

גם על חברי הבורסה יש פיקוח - הבורסה מפקחת על הבנקים ועל הברוקרים בנושאים הקשורים לתקינות ולהוגנות המסחר. יציבות הבנקים מפוקחת על ידי בנק ישראל, ויציבות חברי הבורסה שאינם בנקים מפוקחת על ידי הבורסה עצמה.

אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר מפקח על חברות ביטוח, סוכני ביטוח, קרנות פנסיה, קופות גמל וקרנות השתלמות.

משרד האוצר
שוק ההון - ביטוח וחיסכון

רשות ניירות ערך
פיקוח על שוק ההון

בנק ישראל
פיקוח על הבנקים

הביצים והסל - איך לנהל השקעות?

החלטתם להשקיע את כספכם בשוק ההון? כדאי שתעשו את זה בסגנון אישי. לפני הכל, כדאי לבחור ולהחליט מהו סגנון ההשקעה המתאים לכם ביותר. בין השיקולים שעליכם להביא בחשבון נמצאים מטרת ההשקעה וטווח ההשקעה, וכן קביעת רמת הסיכון המתאימה לכם. על פי אלה תוכלו לבחור בסוגים המתאימים של ניירות הערך או הנכסים הפיננסיים.

בתהליך זה, כמו גם בבחירת ההשקעות הספציפיות לטווח הארוך או לטווח הקצר, כדאי להתיעץ עם בעל רישיון בייעוץ השקעות, שיווק השקעות או ניהול תיקים.

להרחבה ראו **מדריך למשקיע** בנושא ייעוץ השקעות.

בלי סודות - איך יודעים באיזו חברה להשקיע?

הגופים הפעילים בשוק ההון (חברות, קרנות נאמנות וכדומה) מחויבים לדווח לציבור על כל פרט חשוב לצורך קבלת החלטה השקעה מושכלת (גילוי נאות*).

בין היתר, כולל המידע העומד לרשות הציבור את הנושאים הבאים:

- כמה הון עומד לרשות החברה
- מה מצב הפעילות שלה
- מהן תחזיות הרווח שלה לעתיד הקרוב
- מהם הסיכונים העיקריים בפעילות החברה
- באילו תנאים היא עלולה להפסיד
- מיהם מנהלי החברה ומה ניסיונם

הנתונים הבסיסיים על החברה זמינים עבור הציבור הרחב, אולם לא לכל משקיע פוטנציאלי מספיק ידע או זמן לבדיקת הנתונים לעומק. לצורך כך ישנם בעלי רישיון, שתפקידם לעזור למשקיעים ולפעול למען האינטרסים שלהם. בנוסף, ניתן להיעזר בסקירות על החברות הנסחרות בבורסה, שמפרסמים אנשי מקצוע, המכונים אנליסטים. סקירת אלו מאפשרות קבלת התרשמות כללית על החברה ועל נתוניה הבסיסיים כגון: מצב פעילותה, סיכונים עיקריים, הענף בו היא פועלת ועוד. עם זאת, צריך לזכור שפעילות בהתאם להמלצות האנליסטים אינה מבטיחה רווח בעתיד. מדוע? ייתכן שמצב מניית החברה שמעניינת אתכם יושפע מגורמים שונים. למשל, מירידה פתאומית בביקוש למוצרי החברה, מהתחרות בענף בו היא פועלת, ממצבן של חברות אחרות בתחום בו היא עוסקת ומהמצב הכללי במדינות בה פועלת

* גילוי נאות

הדרישה שהדו"חות הכספיים יגלו עובדות ונתונים הנדרשים לפי עקרונות חשבונאיים מקובלים, וכן את המדיניות החשבונאית שלהם. גם תאגידים בנקאיים הנותנים ייעוץ להשקעות מחויבים על פי לגות ללקוח כל פרט מהותי לגבי תוכנו, היקפו, תנאיו ומחירו של שירות שהם נותנים והסיכונים הכרוכים בו, ולציין פרטים מסוימים בדבר שירותיהם.

החברה. כלומר, אפשר לבחור בחברה מתאימה להשקעה על סמך נתונים קיימים, אבל צריך להבין שכל חברה עלולה גם להפסיד. אם קיבלתם "טיפ" מחברים, לגבי מניה שהיא "השקעה עם רווח בטוח", זה הזמן לערוך בדיקות מעמיקות יותר, או לחלופין לפנות למומחים בתחום. ייתכן שלמוסר הטיפ יש עניין אישי כלשהו באותה מניה, שהוא אינו מגלה לכם.

איך נדע כמה הרווחנו? (ואולי בכלל הפסדנו?)

הרווח על נייר ערך, הנקרא גם תשואה, נמדד בטווחי זמן שונים: יום, חודש, רבעון, שנה או מספר שנים. אם נייר הערך רשם הפסד ולא רווח, נקבל תשואה שלילית. קיימות מספר דרכים לחשב את התשואה:

תשואה נומינלית - הרווח על ההשקעה בניכוי ההוצאות.

תשואה ריאלי - הרווח שהתקבל לאחר ניכוי עליית האינפלציה בתקופה מסוימת. כך למשל, ייתכן שהתשואה הנומינלית לאחר השקעה של חודש תהיה 4%, ואילו התשואה הריאלית תהיה 2% (כי המדד עלה בכ-2% במשך החודש).

תשואה אלטרנטיבית - הרווח שיכול היה להתקבל על אותו הסכום לו היה מושקע באפיק השקעה אחר. כדאי לזכור: גם כאשר מבטיחים לכם שבכל מקרה הסכום שהשקעתם לא יקטן (כמו למשל בפיקדונות מובנים מסוימים), עדיין יש שחיקה בערך ההשקעה. אפיקי השקעה סולידיים יותר היו מונעים הפסד, או מניבים תשואה טובה יותר.

מספרים, מספרים - איך בודקים את מצב ההשקעה?

כדי למצוא מהו שיעור התשואה על נייר הערך, או במלים אחרות מהם "הביצועים" שלו, יש לעקוב אחר נתוני המסחר בניירות הערך שבהם השקעתם. אפשר לעשות זאת בכמה דרכים:

- באמצעות אתר ה**בורסה**, המציג את נתוני המסחר ותשואות של ניירות הערך שלהם
- באמצעות האתרים **מגנ"א** או **מאי"ה** המפרסמים לציבור הרחב את כל הדיווחים של החברות הבורסאיות
- באמצעות סקירות פיננסיות בעיתונות הכלכלית
- באמצעות סקירות אנליסטים על חברות
- בעזרת דיווחים שוטפים מבעל רישון, שבאמצעותו אתם משקיעים את כספכם
- בהתאם לטווח ההשקעה, כדאי לבדוק מדי פעם בכמה עלה (או ירד) נייר הערך, ולהשוות זאת לשיעור העלייה או הירידה בשוק כולו. גם לפני ואחרי אירועים מיוחדים (בחירות לכנסת, אירועים ביטחוניים, רפורמות כלכליות וכדומה) כדאי להישאר עם היד על הדופק. למידע על אפיקי השקעה פנסיוניים, תוכלו להיעזר באתר "**גמל-נט**" ו-"**פנסיה-נט**" של משרד האוצר.

המעקב אחרי השקעה נועד לא רק לבדוק "מה עלה ומה ירד", אלא גם לאפשר לכם להחליט האם כדאי לבצע שינויים בתיק ההשקעות, ואם כן - אילו שינויים. כמוכן שלא חייבים לעשות זאת לבד, ורצוי בהחלט להיעזר בבעל רישון, שיכול לבצע עבורכם את המעקב והבדיקה השוטפת.

שלח לחמך - מה קורה לכסף שהושקע בניירות ערך?

תלוי במה שיקרה לחברה שאת ניירות הערך שלה קניתם (או לקרן הנאמנות* שבה השקעתם). שהרי כשאתם קונים נייר ערך, למעשה, אתם מקבלים בעלות על חלק מהחברה, מתוך כוונה לצבור רווחים על השקעתכם. כשאתם קונים איגרת חוב של החברה, אתם בעצם מלווים לחברה כסף, אותו היא מתחייבת להחזיר בתוספת ריבית או הצמדה.

מרגע זה, אם פעילות החברה תצליח ונייר הערך יעלה, המשקיעים יזכו לרווח, ואולי אף יקבלו דיבידנדים* מהכנסות החברה. אם פעילות החברה לא תעלה יפה, או שיהיה שפל כללי בשוק, ערך הנייר ירד והמשקיעים יפסידו חלק מהשקעתם או את כולה.

בנוסף, אירועים חריגים מחוץ לבורסה (כלכליים, פוליטיים או ביטחוניים), יכולים להשפיע בעוצמה על השוק כולו, ולסחוף אותו למעלה או למטה.

חשוב לזכור שבכל השקעה יש סיכון כלשהו. **אף אחד לא יכול להבטיח לכם רווח עתידי על השקעה בבורסה.**

פיזור השקעות

יש דרכים לצמצם (או לפזר) את הסיכון, ואפשר לגוון את תיק ההשקעות* שלכם כך שלפחות חלק מניירות הערך בו ישמרו על ערכם. פיזור של תיק ההשקעות חשוב מאוד על מנת לצמצם את הסיכון הכרוך בהשקעה. הפיזור יכול להתבצע בשני מישורים עיקריים:

- 1. בין ניירות ערך מאותו סוג** - למשל כאשר משקיעים במספר מניות מתחומים שונים, במרבית המקרים אין קשר ישיר בין ביצועיה של חברה אחת לאחרת. הפיזור מביא לכך שגם אם מניה מסוימת מאבדת מערכה, קיים סיכוי שמניה אחרת תעלה - וכך מתאזן הסיכון בתיק.
- 2. בין ניירות ערך מסוגים שונים** - לכל נייר ערך ישנו סיכון שונה. שילוב של ניירות ערך מסוגים שונים (מניות, אג"ח ממשלתיות, אג"ח חברות וכד') באותו תיק השקעות יכול לאפשר סיכון ממוצע נמוך יותר. עם זאת, חשוב לזכור שאם גבוה - הסיכון הממוצע יעלה.

*קרנות נאמנות

מכשיר פיננסי המאפשר להשקיע בניירות ערך באמצעות השתתפות בתיק השקעות המנוהל במשותף עבור המשקיעים בקרן בידי חברה לניהול קרנות. להרחבה ראו מדריך למשקיע בנושא קרנות נאמנות.

*דיבידנדים

חלק של הרווחים נטו, מתוך הרווחים הניתנים לחלוקה, שהוכרז על ידי מועצת המנהלים כעומד לחלוקה לבעלי המניות, באופן יחסי לערך המניות שבידיהם ולזכויותיהם בחברה. אין התחייבות מצד החברה לשלם דיבידנד (אלא מרגע שהכריזה פורמלית על תשלום כזה). הדיבידנד מחושב לרוב כאחוז מסוים מערך הנקוב של המניות. שיעור הדיבידנד נקבע מדי שנה, מומלץ לחלוקה על ידי מועצת המנהלים של החברה, ומשולם לאחר שניתן לכך אישור באסיפה הכללית של בעלי המניות. גובה הדיבידנד אינו משקף בהכרח את רווחיה של החברה בתקופה שקדמה לחלוקתו - מותר לשלם אותו גם מתוך רווחים של שנה קודמת. בקרן נאמנות, הדיבידנד הוא תשלום המחולק לבעלי יחידות השתתפות מתוך רווחי הקרן.

*תיק השקעות

אחזקה של יותר מנייר ערך אחד בידי משקיע (או בשמו). תיק השקעות יכול לכלול מניות רגילות, איגרות חוב, תחליפי מזומן ויתרה כספית במזומנים.

את התיק יכול המשקיע לנהל בעצמו, תוך התייעצות עם גורמים שונים, או להפקיד את כספו אצל מנהל תיקים שיעשה עבורו את המלאכה.

אפיקי השקעה

במסגרת שוק ההון קיים מגוון רחב של אפיקי השקעה וניירות ערך, שכל אחד מהם מתאים למשקיעים מסוגים שונים. בחלק זה ננסה להציג בפניכם בצורה פשוטה וב"גובה העיניים" את המאפיינים המרכזיים של אפיקי ההשקעה הללו.

פקדונות - "הבנק חייב לנו כסף"

פיקדונות שקליים הם אפיק השקעה המאפשר **להשקיע כספים לתקופת זמן מוגדרת מראש**. הפיקדון מופקד בבנק לטווחי זמן אפשריים שבין יום או שבוע למספר שנים.

דוגמות לסוגים של פיקדונות:

- **פיקדון שקלי (לא צמוד)** - פיקדון המתנהל בשקלים, נושא ריבית אך אינו צמוד למדד או למטבע חוץ כלשהו.
- **פיקדון צמוד למדד** - פיקדון בשקלים שערכו צמוד לשינויים החלים במדד המחירים לצרכן.
- **פיקדון צמוד למט"ח** - פיקדון המתנהל בשקלים וצמוד לשער מטבע חוץ (בדרך כלל לשער הדולר או האירו).
- **פיקדון במטבע חוץ** - כשמו כן הוא. על פיקדון כזה מקבלים המשקיעים ריבית מעבר לסכום סף מסוים, וכן שיעור ריבית שנגזר מהריבית המקובלת של המטבע שבו הוא מתנהל (דולר, אירו וכדומה).
- **פיקדון מובנה** - פיקדון שהתשואה עליו, או הסיכון הכרוך בו, נקבעים על פי נוסחה המבוססת על שינויים בגורם מסוים: מדד, ריבית, שער של מטבע מסוים, מחיר של נייר ערך וכדומה. התשואה על פיקדון כזה תלויה לכן בתשואה של אותו גורם, וכך גם רמת הסיכון.

במרבית מהפיקדונות המובנים ישנה הבטחה למשקיעים, שגם במקרה הגרוע ביותר הסכום המושקע (הקרן) לא יקטן. עם זאת יש לשים לב כי במקרה כזה מפסידים תשואה אלטרנטיבית.

מניות - "גם אתם שותפים!"

מניה מבטאת בעלות על חלק מחברה. כשקונים מניות, מקבלים בעצם פיסה מ"עוגת" החברה שהנפיקה אותן, וכן מעמד של שותפים בחברה. מי שרכש מניות זכאי להצביע באסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה, וכן זכאי לקבל חלק מרווחי החברה כדיבידנד. מי שמחזיק ברוב מניות החברה, מכונה גם בעל השליטה* בחברה. כלומר, הוא יכול לכוון את פעילותה. קיים קשר הדוק בין ביצועי החברה (רווחים/הפסדים) לבין התנהגות המניה (עלייה/ירידה). עם זאת, מחיר המניה מושפע מגורמים נוספים כגון המצב הביטחוני

* בעל השליטה

יחיד היכול להשפיע על פעולותיה של חברה, עם לגבי פעילות שוטפת ואם לגבי קביעת המדיניות. בעל שליטה בחברה חייב להחזיק מינימום מסוים מהון המניות שלה: תיאורטית, כדי לשלוט מעשית בחברה יש צורך ביותר מ-50% מהון המניות המצביעות של חברה. בפועל, כאשר יש פיזור רב של המניות בציבור, מספיק לעתים שיעור נמוך של אחזקות כדי לזכות ברוב באסיפה הכללית ולשלוט בחברה.

והכלכלי במשק, תוצאות החברה ביחס לציפיות המשקיעים ומידת הסחירות של המניה.

למניות הנסחרות בבורסה בתל-אביב - **לחצו כאן**.

איגרות חוב קונצרניות (חברות) - "החברה חייבת לי כסף"

השקעה באיגרת חוב* (אג"ח) קונצרנית (של חברה) היא מעין **הלוואה שהמשקיע נותן לחברה**. מדובר בשטר חוב שהחברה מוסרת למשקיע בו היא מתחייבת להחזיר למשקיע סכום כסף מוגדר מראש בתוספת ריבית ו/או הצמדה. לכל איגרת יש מועד פירעון קבוע (או מספר מועדים קבועים).

בבורסה אפשר לקנות אג"ח של חברות נסחרות (אג"ח קונצרניות) - כלומר, להלוות להן כסף לזמן מוקצב ולקבל אותו בתוספת ריבית ו/או הצמדה. עבור החברות, הנפקת אג"ח היא כלי נוסף לגייס כספים לצורך הפעילות שלהן.

איך אפשר להיות בטוחים שהחברה תחזיר את החוב?

נוסף על הדיווחים* שהחברה מפרסמת באופן שוטף, חלק מהחברות פונות לחברה מדרגת* לקבלת דירוג. מטרת הדירוג היא לאמוד את מידת הסיכון, שהחברה לא תוכל לעמוד בהתחייבותה להחזיר את החוב למשקיע. עם זאת, הדירוג אינו מהווה תעודת ביטוח, וייתכן כי אפילו חברה שנחשבת יציבה תקלע לקשיים וכתוצאה מכך תתקשה להחזיר את החוב.

שימו לב! - יש חברות שאגרות החוב שלהן אינן מדורגות, ולרוב הן נחשבות מסוכנות יותר.

מי שקונה אג"ח אינו נחשב לשותף בחברה כמו בעל מניות ואינו מקבל זכות הצבעה באסיפה הכללית* של החברה. אבל במקרה של פירוק החברה, מי שמחזיק באיגרת חוב של החברה ייחשב לנושה שלה, ולכן תהיה לו זכות קדימה על בעלי המניות שלה בקבלת הנכסים שנותרו (אם נותרו מספיק לצורך כיסוי החוב). כתוצאה מכך, רכישת אג"ח קונצרנית נחשבת לבטוחה יותר מאשר רכישת מניות של אותה החברה, אבל מצד שני גם הסיכוי לרווחים גדולים נמוך יותר.

לאג"ח לא ממשלתיות בבורסה בתל-אביב - **לחצו כאן**.

איגרות חוב ממשלתיות - "המדינה חייבת לנו כסף"

אג"ח ממשלתיות הן שטר חוב של הממשלה, הנסחר בבורסה. המדינה מנפיקה אגרות חוב במטרה לגייס כספים מהציבור הרחב למימון חלק מהתקציב הממשלתי. למעשה, מדובר בהלוואה שהציבור הרחב מעניק למדינה.

* אגרות חוב

ניירות ערך שהם תעודה המעידה על חוב, ובה הבטחה לפרוע סכום כסף במועד קבוע או בהתקיים תנאי מסויים. סוגים נפוצים של איגרת חוב הם מלווה, שטר הון או שטר התחייבות. בעל איגרת החוב הוא נושה מובטח של החברה, והוא זכאי בדרך כלל לריבית על השקעתו בה. במקרה של פירוק החברה הלווה, זכותו של בעל איגרת חוב קודמת לחלוקת הנכסים לנושים לא מובטחים ולבעלי המניות.

* הדיווחים

הדיווחים כוללים תשקיפים, דו"חות תקופתיים, דו"חות מיידיים והודעות בורסה מיוחדות, דיווחים על שינוי באחזקות של בעלי עניין, ודיווחים שונים נוספים שהחוק דורש.

* חברה מדרגת

חברה שעיסוקה בדירוג ניירות ערך על פי אמות מידה ועל בסיס מבחני השקעה מקובלים - **להרחבה**.

* אסיפה כללית

אסיפה של בעלי המניות, שהיא המוסד העליון של חברה. באסיפות כלליות בא לידי ביטוי הפיקוח של בעלי המניות על מנהלי החברה, ומובאים בה להחלטה עניינים שונים של החברה, כמו חלוקת דיבידנד, בחירת מנהלים ועוד.

קיימים ארבעה סוגים של אג"ח ממשלתיות, וההבדלים ביניהן קשורים לשינויים בגובה הריבית ולהצמדת ערך האיגרת למדד או לדולר:

1. **ממשלתי שקלי ריבית משתנה** - אג"ח בריבית משתנה שאינה צמודה למדד המחירים לצרכן.

2. **ממשלתי שקלי ריבית קבועה** - אג"ח בריבית קבועה שאינה צמודה למדד המחירים לצרכן.

3. **ממשלתי צמוד מדד** - אג"ח בריבית קבועה צמודה למדד המחירים לצרכן.

לאג"ח ממשלתיות בבורסה בתל-אביב - **לחצו כאן**.

מק"מ - "במקום פיקדון שקלי בבנק"

מק"מ ("מלווה קצר מועד") הוא סוג של איגרת חוב שבנק ישראל מנפיק לתקופות של עד שנה, ללא ריבית וללא הצמדה. האיגרת מונפקת בניכיון, כלומר, שער הקנייה נמוך מהסכום שיתקבל בפדיון. ההפרש ביניהם משקף את שיעור התשואה של המק"מ. לדוגמה, משקיע קנה 100 יחידות מק"מ שמועד פדיון בעוד שישה חודשים, ושילם עבורן 97 שקל (בניכיון). אם יחזיק המשקיע במק"מ עד מועד הפדיון הוא יקבל 100 שקלים. סכום זה משקף תשואה נומינלית של 3% לחצי שנה, או 6% לשנה שלמה.

המק"מ דומה לפיקדון הבנקאי (פק"מ) המוכר, אולם ניתן למוכרו בכל יום בבורסה ואין צורך להמתין לסיום התקופה על מנת לפדות אותו (נזילות).

ניירות ערך המירים - "אפשר להחליף?"

ניירות ערך המירים הם "מוצרים" הניתנים להמרה לניירות ערך אחרים. ההמרה מתבצעת על פי תנאים שנקבעו מראש ופורסמו בתשקיף ההנפקה.

ישנם כמה סוגים עיקריים של ניירות ערך המירים:

- **כתב אופציה** הוא נייר ערך המקנה למחזיק בו זכות לרכוש מניה חדשה שהחברה מנפיקה עבורו במחיר ידוע מראש שפורסם בתשקיף. ניתן להתייחס אל כתב אופציה כאל רכישה של מניה בשני תשלומים - בזמן הרכישה ובזמן המרתו למניה, המכונה מימוש. מחיר כתב האופציה מושפע בעיקר מהיחס בין מחיר המניה שתתקבל בעת המרה (נכס בסיס*) לבין מחיר המימוש של כתב האופציה. יחס זה משקף את הכדאיות לביצוע המרה. לכל כתב אופציה הנסחר בבורסה אורך חיים מוגבל, בדרך כלל בין שנה לארבע שנים, ובמשך תקופה זו יכול מחזיק האופציה לממש את זכותו להמרה. אם עברה תקופת זמן זו, פג תוקפו של כתב האופציה ולא ניתן להמירו או לסחור בו. נייר ערך זה מאופיין בתנודתיות גבוהה ונחשב למסוכן. ישנם גם כתבי

* נכס בסיס

הנכס הרשום בחוזה האופציה, שלמחזיק האופציה יש זכות לקנות או למכור אותו בהתאם לתנאים שנקבעו מראש. סוגים נפוצים של נכס בסיס הם מניות רגילות, מדד מניות, מדד איגרות חוב, שערי ריבית וכן מטבעות שונים.

אופציה המאפשרים המרה לניירות ערך אחרים, כמו אגרות חוב להמרה.

- **אופציית רכישה - נייר ערך המקנה למשקיע זכות לרכוש מניה במחיר ידוע מראש בתקופת זמן שנקבעה מראש, בדומה לכתב האופציה.** בזמן המכירה (המימוש), יקבל המשקיע מניה, שהוחזקה קודם לכן על ידי בעל מניות אחר. זאת, בניגוד לכתב אופציה, שמימושו מקנה למשקיע מניה חדשה אותה מנפיקה החברה. כלומר, בכתב אופציה הכסף מועבר לחברה ובאופציית רכישה הכסף מועבר לבעל מניות בחברה.

- **איגרת חוב להמרה - איגרת חוב הניתנת להמרה למניה.** ההמרה מתבצעת לפי יחס המרה שנקבע מראש - מספר האג"ח להמרה שיש להמיר על מנת לקבל מניה אחת. אג"ח מסוג זה משלבות יחדיו 2 מסלולים, כאשר בשלב כלשהו המשקיע נדרש לבחור אחד מהם:

- **מסלול של המרה למניות -** כאשר המניה עולה ישנו סיכוי לרווח עודף.
- **מסלול של פדיון האג"ח (בתוספת ריבית) -** בדומה להשקעה באיגרת חוב, עם סיכון מוגבל (יחסית לסיכון המאפיין את ההשקעה במניה) במסלול איגרת החוב, כאשר המניה יורדת.

גם לאג"ח להמרה תקופת חיים קבועה מראש, שבסופה יכול המשקיע לקבל את השקעתו בחזרה בתוספת הריבית הרגילה על אג"ח, או להמיר אותן למניות. הנפקת אג"ח להמרה מאפשרת לחברה המנפיקה לגייס הלוואות בריבית נמוכה יחסית לזו שנושאות אג"ח רגילות, בשל הזכות הנוספת אותה מקבל המשקיע (המרה למניות).

להמירים בבורסה בתל-אביב - **לחצו כאן**.

תעודת סל - "קנינו את כל המדד!"

תעודת סל היא נייר ערך המאפשר להשקיע במדד מסוים מבלי להשקיע בנפרד בכל המניות המרכיבות אותו. כך למשל נסחרות בבורסה תעודות סל העוקבות אחר מחירו של מדד ת"א-35*, או אחר מדדים מובילים של בורסות שונות בחו"ל. תעודות הסל נסחרות בבורסה כנייר ערך לכל דבר, ומחירן נקבע על ידי הביקוש בשוק. קונה התעודה מקבל התחייבות שכספו יוחזר בתום תקופה שנקבעה מראש, בתוספת השינוי (עלייה או ירידה) במדד שאחריו התעודה עוקבת. לחילופין במקרים מסוימים יוכל הקונה להמיר את התעודה שברשותו למניות או לאג"ח (בניכוי דמי ניהול). הסיכון הגלום בהשקעה בתעודת סל נובע מהסיכון של המדד אחריו היא עוקבת וכן מיכולת העמידה של מנפיק תעודת הסל בהתחייבותו בתשקיף.

תעודת סחורה היא תעודה העוקבת אחר שווי של נכס בסיס, בדומה לתעודת סל. הנכס במקרה זה הוא סחורה (כמו זהב, תוצרת חקלאית או נפט) או חוזה עתידי* על הסחורה שעל מחירים מתנהל מסחר בבורסה בעולם.

קונה התעודה יכול להמירה בכל עת לשווי הכספי של הסחורה באותו הזמן. כיום נסחרות בבורסה בתל-אביב תעודות סחורה המאפשרות לעקוב, בין היתר, אחר

* מדד ת"א-35

במדד נכללות 35 המניות בעלות שווי שוק הגבוה ביותר בבורסה בתל אביב.

* חוזה עתידי

חוזה בין שני צדדים, שבמסגרתו מוכר אחד מהם נכס בסיס. נתוני החוזה הם נתונים סטנדרטיים הנהוגים באותה בורסה, ומועד הביצוע הוא סוף רבעון או סוף חודש. חוזה עתידי נסחר בבורסה כמו מניה. הקונה והמוכר של חוזה עתידי מסכימים ביניהם, בהווה על המכות והמחיר של מוצר כלשהו, ועל תאריך ביצוע העסקה.

מחירי הנפט, הזהב והכסף. תעודות הסל ותעודות הסחורה שייכות למשפחת מוצרי המדדים בבורסה. משפחת מוצרי המדדים כוללת גם מוצרים מורכבים יותר כגון אופציות כיסוי ותעודות בחסר.

למוצרי מדדים בבורסה בתל-אביב - **לחצו כאן**.

קרבן נאמנות - "המון חברים יצאו לדרך"

קרבן נאמנות היא מכשיר פיננסי המאפשר להשקיע בניירות ערך באמצעות השתתפות בתיק השקעות המנוהל במשותף עבור המשקיעים בקרבן בידי חברה לניהול קרנות ("מנהל קרבן"). השקעה בקרבן נאמנות מאופיינת לרוב בפיזור רחב המצמצם את הסיכון בהשוואה להשקעה ישירה בניירות ערך. משקיע שמשקיע באמצעות קרבן "משוחרר" מניהול כספו, ויכול ליהנות מניהול מקצועי במסגרת הקרבן. ניתן להשקיע בקרבן על ידי רכישת יחידות השתתפות, המקנות חלק בתיק ההשקעות שלה. שווי יחידות הקרבן נקבע בכל יום מסחר ומשקף את שווי נכסיה בניכוי התחייבויותיה. נהוג לסווג את קרנות הנאמנות השונות בעיקר על פי מדיניות ההשקעות לפיה מנוהלים נכסי הקרבן. קריטריון נוסף החשוב אף הוא בהקשר זה הוא מסלול המס של הקרבן - מבחינים בעיקר בין קרבן נאמנות חייבת, המשלמת מס ישירות ולכן המשקיע פטור מתשלום מס על רווחיה בעת המימוש, לבין קרבן נאמנות פטורה שאינה משלמת מס על הכנסותיה ולכן המשקיע חייב בתשלום מס על הרווחים בעת מימוש היחידות.

להרחבה ראו - **מדריך למשקיע קרנות נאמנות**.

מכשירים נגזרים (מעו"ף) - "לבעלי רישיון טייס בלבד"

נגזרים הם מכשירים פיננסיים, שערכם תלוי (נגזר) בנכס אחר, המכונה גם "נכס הבסיס". לדוגמה, נגזרים על מדד ת"א-35 תלויים בערכם של המניות המרכיבות את המדד.

נגזרים אלו מאפשרים לרוכשים או למוכרים להגן על השקעתם מפני עליות או ירידות בערך של מדד, מטבע או כל נכס בסיס אחר. בנוסף יכולים הנגזרים לשמש כתחליף להשקעה בנכס הבסיס. המסחר באופציות ובחוזים עתידיים מיועד בעיקר למקצוענים מנוסים, כיוון שרמת הסיכון בו גבוהה במיוחד. כל שינוי קל במחירי נכס הבסיס יכול לגרום שינוי גבוה בהרבה (באחוזים) בערך האופציה. שוק הנגזרים מכונה בישראל גם שוק מעו"ף (מכשירים עתידיים ופיננסיים). קיימים שני סוגים עיקריים של נגזרים: אופציות וחוזים עתידיים.

אופציות

בבורסה נסחרות אופציות רכש (Call) ואופציות מכר (Put). רוכש אופציה מקבל זכות (ללא התחייבות) לרכוש או למכור את נכס הבסיס (לדוגמה: מדד ת"א-35) במחיר מוסכם מראש ("מחיר המימוש") ובתאריך ידוע מראש ("מועד הפקיעה"). תמורת הזכות משלם הרוכש "פרמיה". מוכר ("כותב") אופציית Put מתחייב, תמורת פרמיה, לשלם לרוכש האופציה את ההפרש בין מחיר המימוש לבין השווי של נכס הבסיס ביום פקיעת האופציה. מוכר אופציית Call מתחייב, תמורת פרמיה, לשלם לרוכש האופציה את ההפרש בין שווי נכס הבסיס ביום פקיעת האופציה לבין מחיר המימוש. התשלום מתבצע במועד המימוש. במקרה שההפרש שלילי - האופציה נמצאת "מחוץ לכסף" ופוקעת ללא תשלום. קונה האופציה יכול להפסיד לכל היותר את הפרמיה ששילם. כותבי האופציה חשופים להפסד גדול בהרבה, לעתים אף בלתי מוגבל.

שוק הנגזרים בבורסה בת"א

בבורסה נסחרים כיום אופציות וחוזים עתידיים על מספר נכסי בסיס, ובהם:

- מדד ת"א 35
- מדד ת"א 125
- שער שקל-דולר
- שער שקל-אירו
- מדד ת"א בנקים 5
- אופציות על אג"ח שקלי
- אופציות שנכס הבסיס שלהן הוא מניות הנסחרות במדד ת"א 35

חוזה עתידי

הסכם לתקופה מוגדרת מראש בין המוכר והקונה. מוכר החוזה מתחייב לשלם לקונה הפרשים אם שווי נכס הבסיס בפקיעה* גבוה מהמחיר עליו הוסכם בחוזה. מנגד, הקונה מתחייב לשלם למוכר הפרשים אם נכס הבסיס בפקיעה נמוך מהמחיר עליו הוסכם בחוזה. קונה או מוכר של חוזה עתידי חשופים למעשה להפסד בלתי מוגבל, ולכן גם הם מחויבים להפקדת ביטחונות.

חיסכון פנסיוני - "לאט אבל בטוח"

חיסכון פנסיוני, מטבעו, מאפשר השקעה לטווח ארוך ביותר יחסית לאפיקי השקעה אחרים. קיימים מספר סוגים של חיסכון פנסיוני: קופת גמל, קרן פנסיב וביטוח מנהלים.

ניתן למצוא פירוט נוסף **באתר של האגף לשוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר.**

*** פקיעה**

מצב שבו נייר ערך, מעמד או אופציה, הופכים להיות חסרי תוקף.

נדל"ן - "לדאוג לבית חם"

השקעה ישירה

נכס מקרקעין שנרכש כהשקעה - דירה, בית, בניין או מגרש. בדרך כלל מדובר בהשקעה לטווח ארוך ותקופת הזמן הדרושה למימוש* הנכס ארוכה יחסית. לכן השקעה בנדל"ן נחשבת להשקעה בעלת נזילות נמוכה. השקעה ישירה בנדל"ן דורשת ניהול שוטף של הנכס וכן השקעות נוספות מדי פעם, כמו תחזוקה או גביית שכר דירה, כדי שהנכס ישמור על ערכו או ישביח.

קרנות ריט

אפשר לחסוך את כל הטרחה הקשורה בהשקעה ישירה בנדל"ן באמצעות השקעה דרך שוק ההון. אחד המכשירים החדשים הנו קרן ריט (REIT - Real Estate Investment Trust), שמשקיעה בנדל"ן עבור קהל משקיעים רחב והזוכה גם להטבות במיסוי. קרנות אלו מאפשרות לציבור הרחב להשתתף, בין היתר, בפרויקטים גדולים של נדל"ן מניב (דירות מגורים להשכרה, בנייני משרדים, מרכזים מסחריים, קניונים, מלונות, מחסנים, בתי אבות וכו'), בעלויות עסקה נמוכות ותוך פיזור הסיכון שבתיק ההשקעות. קרנות ריט מאפשרות להשקיע בסכומים קטנים וההשקעה נזילה יותר מבהשקעה ישירה בנדל"ן.

חברות נדל"ן, תעודות סל וקרנות נאמנות

נוסף על רכישת נדל"ן לצורך השקעה, ישנה גם אפשרות להשקיע בניירות ערך של חברות ציבוריות הפועלות בשוק הנדל"ן, כמו חברות בנייה או תשתית. בבורסה נסחרות מספר תעודות סל על מדד ת"א נדל"ן, הכולל את המניות הנכללות בענף נדל"ן ובינוי, שעומדות בתנאי הסף של המדד. בנוסף, פועלות בשוק ההון קרנות נאמנות, שמדיניות ההשקעות שלהם כוללת השקעה בחברות נדל"ן.

להתעדכן בהתרחשויות

בחירת ניירות הערך בהם משקיעים היא רק תחילת הסיפור. השלב הבא הוא להמשיך ולהתעדכן. כמובן שלא חייבים לעשות זאת לבד, ואפשר בהחלט להיעזר בבעל רישיון, שיכול לבצע עבורכם את המעקב והבדיקה השוטפת. המעקב אחר השקעה כולל סקירה וניתוח של מידע רב הנוגע לחברות הציבוריות ולאפיקי השקעה אחרים. בין היתר:

- נתוני מסחר של ניירות הערך ("ביצועים")
- סטטיסטיקות שבועיות, חודשיות ושנתיות
- דוחות כספיים
- דיווחים מידיים של החברה
- דוחות של אנליסטים שמסקרים את פעילות החברה

* מימוש

המרת נכס למזומן. למשל, מכירת מניות כאשר יש עלייה בשערן מעל למחיר הרכישה, כדי להפוך את הרווחים "על הנייר" לרווחים ממשיים.

- עיתונות כלכלית
- כדאי מאוד לבדוק גם את ההתרחשויות בתחום שבו פועלת החברה. למשל:
- האם חלו לאחרונה חידושים טכנולוגיים חשובים בתחום?
- האם נכנסו לתוקף חוקים או רפורמות שיגרמו לשינויים בהתנהלות התחום?
- האם התחום סובל ממימון או נהנה מגאות?
- האם יש בתחום איזון בין הביקוש להיצע הסחורה של החברות?
- מי המתחרות של החברה "שלכם"?

כל הנתונים הללו מצטברים לבסוף לתמונה מורכבת מאוד. על התמונה הזו אמורה להתבסס ההחלטה שלכם: האם להמשיך להחזיק בנייר ערך מסוים האם למכור אותו או אולי לרכוש עוד ממנו.

קשה לכם להחליט? לא נורא. תמיד אפשר לפנות לבעל רישיון ולהתייעץ.

היכן למצוא את המידע?

נתוני מסחר ודיווחי חברות וקרנות נאמנות

- נתוני מסחר בניירות הערך לצד נתונים על החברות הציבוריות מפורסמים באתר האינטרנט של הבורסה. חברה ציבורית - כשמה כן היא, מרגע שהנפיקה ניירות ערך למסחר בבורסה - ניירות הערך שלה מוחזקים בידי הציבור, ולכן הניהול שלה צריך להתבצע בשקיפות. זו הסיבה שחברות ציבוריות נתונות לפיקוח. הפעולות שלהן חייבות להיות מעוגנות בחוקים ובתקנות, ואסור להן להסתיר מידע שחשוב למשקיעים לדעת לצורך קבלת החלטות השקעה ציבור המשקיעים מצדו, שואף לקבל כמה שיותר מידע על מצב החברה, כדי לקבל החלטות הקשורות בהשקעה בניירות הערך שלה.
- ניירות הערך של החברות מוצעים על פי תשקיף. כמו כן, אחת לרבעון מפרסמות החברות דוחות המציגים בפירוט את מצבן הפיננסי של החברות, לטוב ולרע, את האתגרים העומדים בפניהן ואת תכניותיהן לעתיד. אחת לשנה מפרסמות החברות דוח שנתי מורחב ומעמיק יותר. בנוסף, בין הדוחות חייבות החברות לפרסם דיווחים מידיים לציבור על אירועים חשובים שמתרחשים בחברה, כגון סגירת עסקה חשובה, מידע על גיוס הון, שינויים בהנהלה, רכישת חברות אחרות וכינוס אסיפות כלליות של בעלי המניות. בדומה לחברות ציבוריות, גם לגבי קרנות נאמנות מתפרסמים תשקיפים ומוגשים דיווחים מידיים על אירועים חשובים למשקיע ששוקל קנייה או מכירה של יחידות בקרן. כל זאת על מנת לאפשר לציבור לעקוב אחרי הביצועים של כל קרן, ולהשוות אותם לאלה של קרנות אחרות במטרה לנהל את השקעותיו בצורה מושכלת.
- דיווחי החברות לציבור מתפרסמים במערכת מגנ"א של רשות ניירות ערך ובמערכת מאי"ה של הבורסה.

עיתונות כלכלית - חדשות, פרשנויות וראיונות אפשר לקרוא בעיתונות הכלכלית.

חבר הבורסה - בנקים ושאינם בנקים (ברוקרים) - חברי הבורסה נוהגים לפרסם מידע פיננסי ללקוחותיהם וכן סקירות שוק באתרי האינטרנט שלהם.

שירותים בתשלום - ישנן חברות מסחריות שמפרסמות נתוני מסחר בזמן אמת, דירוגים וניתוחים על חברות, ניירות ערך, קרנות וקופות גמל, תמורת תשלום.

